

Kommunikasjon med og uten alternativ

Thore K. Aalberg
Kunsten å kommunisere med pasienter
 220 s, ill. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 2016. Pris NOK 369
 ISBN 978-82-02-52718-1

Du kan trygt lese videre, selv om boken er skrevet for alternativmedisinere. Selv om eksemplene er fra terapeutiske tradisjoner som «vi» verken kjenner eller har tro på, er den rik på verktøy for å forstå mennesker og lykkes i hjelperelasjoner.

Boken er kortfattet, stort sett godt formulert, og forfatteren presenterer leseren for ideer og metoder som kan anvendes i en hvilken som helst klinisk hverdag. Hvis leger hadde mer av den kunnskapen som formidles her, ville kvaliteten vært høyere i helsevesenet, fordi god klinisk kommunikasjon øker legers diagnostiske og terapeutiske kraft. De to avgjørende oppgavene i pasientkommunikasjon er de samme for alle helbredere, og like vanskelige i alle tradisjoner: å bygge en tillitsfull relasjon og å forstå hvem pasienten er og hva han eller hun faktisk har erfart, vil oppnå og føler og tenker i sakens anledning.

Boken har 19 kapitler, i snitt på bare ti sider, med kliniske vignetter hvor vi kan kjenne oss igjen i spenninger, misforståelser, usikkerhet og vellykkede relasjoner mellom behandler og pasient. 13 av kapitlene handler om menneskeforståelse og kommunikasjonens utfordringer og teknikker, om kultur og kjønn, om psykologiske og pedagogiske modeller som er relevante for leger. En håndfull kapitler inneholder nyttige omtaler av konflikthåndtering, kollegaveiledning, stress og utbrenthet.

Imidlertid fikk jeg lite ut av kapitlene om å tolke håndskrift og om betydningen av farger, og noen eksempler på behandlingsbeslutninger er forunderlige, mildt sagt.

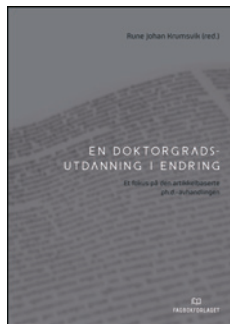
Fagstoffet som presenteres, er forankret i sentral litteratur fra pedagogikk, veiledning og ulike terapitradisjoner, som gestaltterapi og nevrolingvistisk programmering. Forfatteren ser ut til å være en «samler» som har plukket med seg kommunikasjonsverktøy han har opplevd som nyttig i sin praksis som homøopat og som kursholder for alternativmedisinere. Og dette verktøyet er altså, med nevnte pussige unntak, av samme slag som brukes av kompetente profesjonelle behandlere i «skolemedisinen». Boken bygger ikke på noen bestemt teori og fremstår ikke misjonerende.

Et stort antall temaer og metoder behandlet på få sider gjør at noe er overfladisk behandlet, iblant oppramsende. Språklig flyter det godt, men det skjærer når vi får høre at pasienten er «både enestående og unik» og at det blant innvandrere er «om lag 430 671» fra Europa. Min vurdering er allikevel at dette knippet av assorterte tips og ideer vil være matnyttig for klinikere.

Edvin Schei

Professor, Institutt for global helse og samfunnsmedisin
 Universitetet i Bergen

Ikke dekkende for ph.d. i medisin

Rune Johan Krumsvik, red.
En doktorgradsutdanning i endring
 Et fokus på den artikkelbaserte ph.d.-avhandlingen. 152 s, tab, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2016. Pris NOK 299
 ISBN 978-82-450-1957-5

Målgruppen er angitt å være doktorgradskandidater, forskningsveiledere, forskningsgruppeledere og forskerskoler.

Hovedforfatteren har en solid bakgrunn innen pedagogikk og forskerutdanning, men forfatterne har ikke bakgrunn innen medisinske fag, og dermed er det forståelig at boken blir mindre relevant for doktorgradsutdanningen innen medisin og for ph.d.-kandidater innen medisinske fag.

Boken er delt i fem kapitler: introduksjon, retningslinjer og vurderingskriterier for artikkelbaserte ph.d.-avhandlinger, litteraturvurderinger, kappen og forskningsveiledning på ph.d.-nivå. I tillegg tilkommer en liten epilog og referanseliste. Av disse kapitlene hadde jeg mest glede av introduksjonskapitlet der den historiske utviklingen er skissert.

Ellers er boken sammensatt av løsrevne og litt tilfeldige kapitler som også er hentet fra tidligere artikler skrevet av forfatterne. Den inneholder flere nyttige opplysninger der man får innblikk i enkelte internasjonale forhold, men jeg savner en mer helhetlig tilnærming og en diskusjon rundt fagspesifikke variasjoner og forskjeller mellom faglige tradisjoner.

Boken kan være nyttig som generell bakgrunnsliteratur for å utvikle arbeidet med doktorgradsarbeidet i Norge. Den er nok ikke særlig nyttig for den enkelte ph.d.-kandidat innen medisinsk forskning.

Pål R. Romundstad

Professor, Institutt for samfunnsmedisin
 Det medisinske fakultet
 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet